

HE 78/2006 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta sekä eläkesäätiölain 64 §:n 2 momentin ja vakuutuskassalain 96 §:n 2 momentin kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset viraston valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyydestä, viraston toiminnan tavoitteesta ja johtokunnan tehtävistä. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä muutoksia.

Eläkesäätiölakia muutettaisiin siten, ettei

eläkesäätiöiden valvontatehtäviä voitaisi enää siirtää Vakuutusvalvontavirastolta Eläketurvakeskukselle.

Vakuutuskassalakia muutettaisiin siten, ettei työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä voitaisi enää siirtää Eläketurvakeskukselle.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Lainsäädäntö.....	3
1.2. Kansainvälinen kehitys.....	3
1.3. Nykytilan arviointi.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
3. Esityksen vaikutukset.....	5
4. Asian valmistelu	5
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	6
1.1. Laki Vakuutusvalvontavirastosta	6
1.2. Eläkesäätiölaki	8
1.3. Vakuutuskassalaki.....	8
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	8
3. Voimaantulo	8
LAKIEHDOTUKSET	9
Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta.....	9
eläkesäätiölain 64 §:n 2 momentin kumoamisesta.....	10
vakuutuskassalain 96 §:n 2 momentin kumoamisesta	11
LIITE	12
RINNAKKAISTEKSTIT	12
Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta.....	12
eläkesäätiölain 64 §:n 2 momentin kumoamisesta.....	15
vakuutuskassalain 96 §:n 2 momentin kumoamisesta	15

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö

Vakuutusvalvontaviraston toiminta perustuu Vakuutusvirastosta annettuun lakiin (78/1999). Viraston tehtävänä on vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutuslalla toimivien valvonta ja tarkastus. Virastolle kuuluvat operatiiviset valvontatehtävät, kaikkien yksittäistä valvottavaa koskevien asioiden ratkaiseminen sekä valvottavan hakemuksesta annettavat päätökset ja poikkeusluvat lukuun ottamatta vakuutusyhtiöiden perustamista ja toimiluvan myöntämistä koskevia päätöksiä.

Työeläkevakuutusyhtiöiden toimilupaa koskevat asiat käsitellään valtioneuvoston yleisistunnossa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluvat työeläkevakuutuksen perusteita koskevat päätökset, vakuutuslalla koskevan lainsäädännön valmistelu sekä merkittävä osa valvottavia koskevasta alemman asteisesta norminannosta.

Virasto on nettobudjetoitu yksikkö, jonka toiminnan kustannukset peritään valvottavilta. Viraston toiminnan rahoituksesta säädetään vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetussa laissa (479/1944).

Virasto on valtioneuvoston alaiseen linjahallintoon kuuluva hallintovirasto. Virasto on hallinnollisesti sosiaali- ja terveysministeriön alainen. Sosiaali- ja terveysministeriöstä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (759/2003) säädetään, että sosiaali- ja terveysministeriön tehtäviin kuuluu vakuutustoiminnan säätely. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) mukaan sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluu vakuutusmarkkinoiden toiminta.

Vakuutusvalvontavirastoon sovelletaan soveltuvin osin valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) sekä valtion talousarviosta annettua asetusta (1243/1992).

Vakuutusvalvontavirastoon sovelletaan myös valtionhallinnon tulosoajasta. Tulosoajuksen tehtävänä on varmistaa valtionhallinnon tavoitteiden mukaisten lakisääteisten tehtävien hoito mahdollisimman tehok-

kaasti ja tuloksellisesti. Tulosoajauksella ei kuitenkaan voida sivuuttaa tai muuttaa laissa virastoille tai laitoksille annettuja tehtäviä tai asemaa.

Vaikka Vakuutusvalvontavirasto on hallinnollisesti sosiaali- ja terveysministeriön alainen, se on päätöksenteossaan itsenäinen ja ministeriöstä riippumaton. Viraston johtokunta ohjaa ja valvoo toimintaa ja tekee vakuutusvalvontaa koskevat periaateratkaisut. Viraston päällikkönä toimii valtioneuvoston nimittämä ylijohtaja.

Johtokunnan tehtävistä, asioiden käsittelystä, virkojen kelpoisuusvaatimuksista, työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävistä ja esimerkiksi ylijohtajan nimittämisestä säädetään Vakuutusvalvontavirastosta annetussa asetuksessa (102/1999).

Johtokunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä. Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää johtokuntaan kolme jäsentä ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Näistä kahden jäsenen ja varajäsenen nimitys tapahtuu Suomen Pankin ja sen ministeriön, jonka toimialaan kuuluu luottolaitostoiminta, ehdotusten perusteella. Johtokuntaan kuuluvat lisäksi viraston ylijohtaja, rahoitustarkastuksen johtaja ja sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusasioista vastaavan tulosyksikön päällikkö. Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää heille varajäsenet. Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajan ja rahoitustarkastuksen johtajan varajäsenen nimitys tapahtuu Vakuutusvalvontaviraston ja rahoitustarkastuksen ehdotusten perusteella. Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

1.2. Kansainvälinen kehitys

Henkivakuutuksesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/83/EY ja muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi) annetussa neuvoston

direktiivissä 92/49/ETY säädetään vakuutettujen etujen turvaamisesta sekä toimivien ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomisesta. Vakuutusvalvonnan kannalta merkittäviä ovat myös vakuutusryhmittymien sekä vakuutus- ja rahoitusryhmittymien valvonnasta annetut direktiivit.

Direktiiveissä omaksutun yhden toimiluvan ja kotimaan valvontaperiaatteiden johdosta luottamus kaikkien jäsenvaltioiden vakuutusvalvonnan asianmukaisuuteen muodostuu keskeiseksi seikaksi. Tältä osin direktiiveissä säädetään toimivaltaisen viranomaisen valtuuksista ja velvollisuuksista, mutta ei valvonnan organisoinnista tai valvojan itsenäisyydestä.

Vakuutusvalvojien kansainvälisen järjestön, International Association of Insurance Supervisorsin (IAIS) hyväksymän periaatteen mukaan vakuutusvalvojan tulee valvonta- ja tarkastustoimessaan olla riippumaton sekä taloudellisista toimijoista että poliittisesta päätöksenteosta. Itsenäisyys on välttämätön valvojan uskottavuuden ja luotettavuuden turvaamiseksi. Myös eurooppalaisten vakuutusvalvojien järjestön, Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisorsin (CEIOPS) jäsenet ovat IAIS:n jäsenyyden kautta hyväksyneet periaatteen.

1.3. Nykytilan arviointi

Julkishallinnon yleisiin periaatteisiin kuuluu lainsäädäntövallan ja täytäntöönpanovaltaan liittyvän tarkastus- ja valvontavallan erottaminen toisistaan. Tämä oli eräs keskeinen syy Vakuutusvalvontaviraston perustamiseen. Tämän takia Vakuutusvalvontaviraston valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyyttä suhteessa ministeriöön tulisi jatkossakin korostaa. Laissa ei ole nimenomaista säännöstä valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyydestä.

Vakuutusvalvontavirasto valvoo ja tarkastaa vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutuslalla toimivien toimintaa. Laissa ei ole nimenomaista säännöstä viraston toiminnan tavoitteesta. Vakiintuneesti toiminnan tavoitteena on valvoa ja tarkastaa, että vakuutus- ja eläkelaitokset sekä muut vakuutuslalla toimivat pystyvät vastaamaan sitoumuksistaan korvauksensaajille ja vakuu-

tuksenottajille. Kyse on luottamuksen säilymisestä yhteiskunnan kannalta merkittävään toimintaan.

Viraston perustamisen yhteydessä johtokunnan tehtäväksi säädettiin viraston toiminnan ohjaus ja valvonta. Johtokunnan muodollinen asema viraston toiminnan ohjaamisessa, tavoitteiden asettamisessa ja tuloksellisuuden saavuttamisen valvonnassa on periaatteessa selkeä. Laissa ei ole nimenomaisia säännöksiä johtokunnan, ylijohtajan ja muun johdon keskeisistä tehtävistä, vaan niistä säädetään asetuksella.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä muutettaisiin Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia. Keskeisenä tavoitteena olisi viraston valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyyden painottaminen sekä johtokunnan, ylijohtajan ja johtajien lainsäädännöllisen aseman selkeyttäminen ja samalla vastuun korostaminen. Tällä pyrittäisiin myös Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tehostamiseen.

Lain 1 §:ssä korostettaisiin viraston valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyyttä. Viraston toiminnan tavoitteeksi asetettaisiin vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutuslalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan.

Lakiin lisättäisiin uusi 4 a § johtokunnan tehtävistä. Aikaisemmin asetuksessa säädetty, viraston ohjauksen ja valvonnan kannalta keskeiset tehtävät säädettäisiin laissa.

Uudeksi johtokunnan tehtäväksi säädettäisiin muiden viraston johtajien kuin ylijohtajan nimittäminen ja erottaminen. Muutoksella korostettaisiin johtokunnan asemaa viraston toiminnan ohjauksessa sekä organisaation tehostamisessa.

Johtokunnan toiseksi uudeksi tehtäväksi säädettäisiin velvoite antaa vähintään kerran vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuutustoiminnan keskeisistä tapahtumista sekä virastolle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Muutoksilla tehostettaisiin valvontahavaintojen välittymistä lainsäädäntöön.

Lakiin lisättäisiin uusi 4 b §, joka sisältäisi nykyisin asetuksessa olevat säännökset Va-

kuutusvalvontaviraston päällikkönä toimivan ylijohdajana nimittämisestä, keskeisistä vastuualueista ja kelpoisuudesta. Pykälä sisältäisi myös nykyisin asetuksessa olevat säännökset Vakuutusvalvontaviraston muiden johtajien vastuualueista ja kelpoisuudesta.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Esityksen seurauksena johtokunnan, ylijohdajan ja johtajien vastuualueiden selkeyttäminen johtaisi viraston valvonta- ja ohjauksikäytäntöjen kehittämiseen.

Esityksen seurauksena viraston toiminnan tavoite olisi säädetty laissa. Tämä selkeyttäisi valvonta- ja tarkastustoiminnan yksityiskohteisempien tavoitteiden asettamista.

Vaikka esitys ei käytännössä merkitsisi muutosta Vakuutusvalvontaviraston valvonta- ja tarkastustoiminnan itsenäiseen vastuuseen ja päätösvaltaan, se korostaisi suomalaisen vakuutusvalvonnan kansainvälisten periaatteiden mukaista riippumattomuutta.

4. Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 24 päivänä marraskuuta 2005 (HAREnro STM053:00/2005) työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) uudistamista koskevan jatkoselvitystoimeksiannon. Selvityshenkilöksi määrättiin pankinjohtaja Matti

Louekoski. Selvitys kattoi myös vakuutusvalvonnan uudistamista koskevat ehdotukset.

Selvityshenkilö luovutti jatkoselvitykseen liittyvät, hallituksen esitysten muotoon laaditut esityksensä sosiaali- ja terveysministeriölle 3 päivänä huhtikuuta 2006. Ministeriö järjesti esityksestä 11 päivänä huhtikuuta 2006 kuulemistilaisuuden. Kuultavaksi kutsuttiin kauppa- ja teollisuusministeriö, oikeusministeriö, sisäasiainministeriö, valtiovarainministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, Kilpailuvirasto, Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry, Suomen Yrittäjät ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Työeläkevakuuttajat TELA ry sekä Eläketurvakeskus.

Ministeriö kiinnitti esityksen jatkovalmistelussa erityistä huomiota esityksessä ehdotettujen säännösten ja niiden perusteluiden vastaavuuteen.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Edellä 4 kohdassa tarkoitettu selvityshenkilön toimeksianto sisälsi tämän vakuutusvalvontaa koskevan esityksen lisäksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain uudistamisen, työeläkelaitosten sijoituspolitiikan mahdollisen uudistamisen sekä työeläkelaitosten kate- ja vakavaraisuusuudistuksen. Näiden asiakokonaisuuksien edellyttämät ehdotukset lain-säädäntömuutoksiksi sisältyisivät tästä esityksestä erillisiin hallituksen esityksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Laki Vakuutusvalvontavirastosta

1 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Vakuutusvalvontaviraston valvonta- ja tarkastustoimen itsenäisyyttä koskeva täsmennys.

Muutoksella otettaisiin huomioon vakuutusvalvonnan kansainväliset suositukset. Vaatimus vakuutusvalvontaviranomaisen itsenäisyydestä ilmenee International Association of Insurance Supervisorsin (IAIS) keskeisissä periaatteissa. Valvontaviranomaisen on toimittava operatiivisesti itsenäisenä harjoittaessaan toimintaansa.

Periaate on suosituksen luonteinen, eikä sillä ole oikeudellista sitovuutta. Euroopan unionissa sekä muilla merkittävillä vakuutusmarkkinoilla pyritään käytännössä sääntelyn ja valvonnan IAIS-yhteensopivuuteen.

Momentissa olevaa säännöstä Vakuutusvalvontaviraston kuulumisesta hallinnollisesti sen ministeriön alaisuuteen, jonka toimialaan vakuutusvalvonta kuuluu (asianomainen ministeriö), muutettaisiin. Laissa säädettäisiin, että virasto toimisi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

Käsitteen asianomainen ministeriö korvaaminen sosiaali- ja terveysministeriöllä johtuisi nykyisin käytetystä lainsäädäntöteknisestä kirjoitustavasta, eikä muutoksella olisi asiallista sisältöä.

Hallinnollinen alaisuus korvattaisiin käsitteellä hallinnonala. Muutos olisi perusteltu yhtenäisyyteen liittyvistä syistä. Hallinnonala-käsitettä käytettiin jo lain säätämisen yhteydessä, kuten asiaa koskevasta hallituksen esityksestä (HE 163/1998 vp) ilmenee. Hallinnonala myös rinnastuisi paremmin valtioneuvoston ohjesäännön 3 luvussa säädetyin ministeriöiden toimiala-käsitteen kanssa. Täsmennys ei merkitsisi muutosta valtionhallinnon ohjausjärjestelmien noudattamiseen.

Pykälään otettaisiin uusi 2 momentti. Viraston toiminnan tavoitteeksi säädettäisiin vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden va-

kuutusosalalla toimivien vakaa toiminta sekä luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan.

Vakuutustoiminta on merkittävä osa suomalaisesta yhteiskunnasta. Vakuutustoiminnassa kyse on palvelusta tai tuotteesta, jonka vakuutuksenottaja maksaa etukäteen mutta josta saatava vastine saattaa toteutua vasta vuosikymmenten jälkeen. Vakuutuskorvauksia saatetaan myös maksaa muutoin kuin kerta- luonteisesti, pitkän ajan kuluessa.

Vakaa toiminta tarkoittaisi vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä lain ja hyvän vakuutustavan mukaista toimintaa. Eräänä merkittävänä valvonnan ja tarkastuksen osa-alueena olisi valvottavien vakavaraisuuden säilyminen vakuutusten käsittämät edut turvaavalla tasolla.

Luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan edellyttäisi valvojan vastuullista, läpinäkyvää ja tehokasta toimintaa.

2 §. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia. Pykälän 1 momentin 8 ja 9 kohta työeläkekassasta ja esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassasta kumottaisiin tarpeettomina. Muutos liittyisi työntekijän eläkelakia (395/2006) koskevaan lakiuudistukseen. Pykälän 1 momentin 7 ja 14 kohdassa täsmennettäisiin valvottavien nimiä.

3 §. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin. Vakuutusvalvontaviraston tehtäviin lisättäisiin velvoite vertailukelpoisella tavalla koota ja julkistaa tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta. Muutos parantaisi valvottavien toiminnan läpinäkyvyyttä.

Vakuutusvalvontavirasto julkaisee tilastotietoja vakuutustoiminnasta. Erityisesti vakuutus- ja eläkelaitosten vakuutuksenottajien ja vakuutettujen kannalta on tärkeää, että vakuutustoiminnasta on määräjain saatavilla vertailukelpoista ja puolueetonta tietoa.

4 §. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin teknisiä muutoksia.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siirtämällä viraston ylijohtajaa koskevat säännökset jäljempänä ehdotettuun 4 b §:ään. Johtokunnan tarkempia tehtäviä ja Vakuutusvalvontaviraston organisaatiota koskevat asetustenantovaltuudet siirrettäisiin 7 §:ään.

Pykälän 2 momentin säännökset yhdistettäisiin 1 momenttiin.

Muutosten jälkeen 4 § sisältäisi säännökset viraston johtokunnan nimittämisestä ja kokoonpanosta.

4 a §. Pykälän tarkoituksena olisi toimielinten vastuusuhteiden selkeyttäminen. Vastuu viraston asianmukaisesta toiminnasta olisi korostetusti viraston johtokunnalla sekä jäljempänä 4 b §:ssä tarkoitettulla tavalla ylijohtajalla.

Pykälän 1—6 kohdassa säädettäisiin Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan tehtävistä, joista nykyisin säädetään asetuksessa.

Vaikka Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen 3 §:n mukaiseen nykyiseen tehtävälueeteloon verrattuna johtokunnan tehtäviä olisi laissa määrällisesti vähemmän, yhdistyisivät kaikki johtokunnan nykyiset tehtävät 1—6 kohdassa esitettyihin tehtäviin. Samassa yhteydessä johtokunnalle säädettäisiin kaksi uutta tehtävää. Johtokunnan keskeisenä tehtävänä säilyisi Vakuutusvalvontaviraston toiminnan ohjaus ja valvonta.

Momentin 1 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi asettaa Vakuutusvalvontaviraston toiminnan yleiset tavoitteet sekä päättää viraston toimintalinjoista. Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteiden olisi palveltava edellä 1 §:n 2 momentissa säädettyjä Vakuutusvalvontaviraston toiminnan laimääräisiä tavoitteita.

Yleisiä tavoitteita ja toimintalinjojen päättämistä voisivat esimerkiksi olla vakuutusvalvontaa koskevien ohjeiden vahvistaminen asioissa, jotka ovat vakuutusvalvonnan kannalta merkittäviä ja periaatteellisesti laajakantoisia. Johtokunta voisi myös vahvistaa valvottaville annettavat määräykset ja ohjeet sekä ohjeistaa ja valvoa Vakuutusvalvontaviraston ja kansainvälisten ja kansallisten viranomaisten yhteistyötä.

Momentin 2 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi ohjata ja valvoa tavoitteiden toteuttamista. Tämä tarkoittaisi velvollisuutta jatkuvasti seurata tavoitteiden saavuttamista.

Tätä varten olisi tarpeen kehittää erilaisia raportointi- ja informaatiojärjestelmiä.

Momentin 3 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi vähintään kerran vuodessa antaa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuutustoiminnan keskeisistä tapahtumista sekä Vakuutusvalvontavirastolle asetetuista yksityiskohtaisista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Tämä tarkoittaisi erikseen sovitavin tavoin toteutettua yhteydenpitoa sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriön saisi tarvittavat tiedot lainsäädännön mahdollisista uudistamistarpeista.

Momentin 4 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi päättää Vakuutusvalvontaviraston talousarviosta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Tämä korostaisi Vakuutusvalvontaviraston omaa päätöksentekoa sekä mahdollisuuksia toimintansa resursointiin ja voimavarojensa kohdentamiseen.

Momentin 5 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi Vakuutusvalvontaviraston johtajien nimittäminen ja irtisanominen. Velvoite edistäisi 4 kohdan tavoitteiden mukaisesti mahdollisuuksia resurssien tehokkaaseen ohjaukseen.

Momentin 6 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka ylijohtajansa käsiteltäviksi saattaa. Tällaisena asiana voisi esimerkiksi olla päätös laajakantoisesta valvonnallisesta yksittäistulkinnasta.

4 b §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin ylijohtajan nimittämisestä sekä ylijohtajan ja johtajien tehtävistä sekä kelpoisuusvaatimuksista.

Säännös korostaisi ylijohtajan asemaa ja vastuuta viraston päällikkönä sekä johtajien vastuuta viraston eri toimintojen kehittämisessä ja ylijohtajan toiminnan tukemisessa.

Pykälä vastaisi nykyisen lain 4 §:n 1 momentin toista virkettä sekä Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen 2 §:n 1 momentin ensimmäistä lausetta ja 2 momenttia, 6 §:ää sekä 7 §:n 1 momenttia.

Ylijohtajan velvollisuudet johtokunnalle esiteltävien asioiden valmistelussa, esittelyssä tai täytäntöönpanossa jäisivät johtokunnan määräysten tai jäljempänä 7 §:n perusteella mahdollisesti säädettävän valtioneuvoston asetuksen varaan.

4 c §. Pykälässä säädettäisiin Vakuutusval-

vontavirastoon nimitetystä työttömyysetuuk-
sien valvonnan neuvottelukunnasta.

Muutos olisi tekninen ja johtuisi pykälän
numeroinnin muuttumisesta. Muutos johtuisi
uuden 4 a sekä 4 b §:n säätämisestä. Pykälä
vastaisi voimassa olevan lain 4 a §:ää.

7 §. Asetuksenantovaltuus olisi valtioneu-
vostolla. Asetuksenantovaltuutta rajattaisiin
lain täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista
pykälässä mainittuihin nimenomaisiin asioi-
hin.

Pykälän mukaan valtioneuvoston asetuk-
sella voitaisiin säätää tarkemmin johtokun-
nan, ylijohdajan ja johtajien tehtävistä, viras-
ton asioiden käsittelyyn liittyvistä menette-
lyistä, viraston organisaatiosta, johtokunnan
jäsenten palkkiomenettelyistä sekä työttö-
myysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan
tehtävistä.

1.2. Eläkesäätiölaki

64 §. Pykälän 2 momentti kumottaisiin.
Momentin mukaan sosiaali- ja terveysminis-
teriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain
mukaista toimintaa harjoittavien eläkesääti-
öiden valvontatehtäviä siirretään Eläketurva-
keskukselle.

Valvonnan itsenäisyyttä ja riippumatto-
muutta koskevat vaatimukset puoltavat elä-
kesäätiöiden valvonta keskittämistä Vakuu-
tusvalvontavirastolle.

1.3. Vakuutuskassalaki

96 §. Pykälän 2 momentti kumottaisiin.
Momentin mukaan sosiaali- ja terveysminis-
teriö voi määrätä työntekijäin eläkelain ja
yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa har-
joittavien eläkekassojen valvontatehtävien
siirtämisestä Eläketurvakeskukselle. Valvon-
nan itsenäisyyttä ja riippumattomuutta kos-
kevat vaatimukset puoltavat eläkekassojen
valvonnan keskittämistä Vakuutusvalvonta-
virastolle.

2. Tarkemmat säännökset ja mää- räykset

Vakuutusvalvontavirastosta annetun ase-
tuksen eräitä säännöksiä ehdotetaan siirrettä-
viksi lakiin. Asetusta muutettaisiin vastaa-
vasti. Asetuksen 2, 3, ja 6 § sekä 7 §:n 1
momentti kumottaisiin lain vahvistamisen
jälkeen annettavalla asetuksella.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivä-
nä tammikuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdot-
ukset:

1.

Laki**Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Vakuutusvalvontavirastosta 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun lain (78/1999) 2 §:n 8 ja 9 kohta sekä 4 §:n 2 momentti,
muutetaan 1 §, 2 §:n 7 ja 14 kohta, 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 1 momentti sekä 4 a ja 7 §, sellaisena kuin niistä on 4 a § laissa 915/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 4 b ja 4 c § seuraavasti:

1 §

Vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien valvontaa ja tarkastusta varten on Vakuutusvalvontavirasto. Virasto on valvonta- ja tarkastustoimissaan itsenäinen. Virasto toimii sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteena on vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutus-toimintaan.

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

7) Eläketurvakeskusta;

14) Potilasvakuutuskeskusta;

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

2) seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä sekä koota ja määrääjain julkistaa vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta;

4 §

Vakuutusvalvontavirastossa on johtokunta.

Johtokunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

4 a §

Johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontaviraston toimintaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) asettaa yleiset tavoitteet Vakuutusvalvontaviraston toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista;

2) ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontavirastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

3) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuutustoiminnan keskeisistä tapahtumista sekä Vakuutusvalvontavirastolle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta;

4) päättää Vakuutusvalvontaviraston talousarviosta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta;

5) nimittää ja irtisanoa Vakuutusvalvontaviraston johtajat; sekä

6) ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäviksi.

4 b §

Vakuutusvalvontaviraston päällikkönä on valtioneuvoston nimittämä ylijohtaja. Ylijohtaja johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä,

että viraston tehtävät hoidetaan tehokkaasti, taloudellisesti ja tuloksellisesti.

Ylijohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys Vakuutusvalvontaviraston toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Johtajat avustavat ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastaavat johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittamisestä ja tuloksellisuudesta.

Johtajalta vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viran tehtävälleen sekä käytännössä osoitettu johtamistaito.

4 c §

Työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi Vakuutusvalvontavirastossa on neuvottelukunta.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään 12 muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja

varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Vähintään viiden jäsenen nimitys tapahtuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Yksi jäsenistä nimitetään työministeriön ja yksi Kansaneläkelaitoksen ehdotuksesta. Neuvottelukuntaan kuuluu lisäksi Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

7 §

Tarkemmat säännökset johtokunnan, ylijohtajan, johtajien sekä työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävistä, viraston organisaatiosta, asioiden käsittelystä virastossa sekä johtokunnan palkkioista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

eläkesäätiölain 64 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 64 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 85/1999.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**vakuutuskassalain 96 §:n 2 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 27 päivänä marras-	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
kuuta 1992 annetun vakuutuskassalain 20 .	
(1164/1992) 96 §:n 2 momentti, sellaisena	
kuin se on laissa 392/2006.	

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*

1.

Laki**Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Vakuutusvalvontavirastosta 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun lain (78/1999) 2 §:n 8 ja 9 kohta sekä 4 §:n 2 momentti,
muutetaan 1 §, 2 §:n 7 ja 14 kohta, 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 1 momentti sekä 4 a ja 7 §, sellaisena kuin niistä on 4 a § laissa 915/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 4 b ja 4 c § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien valvontaa ja tarkastusta varten on Vakuutusvalvontavirasto. Virasto on hallinnollisesti sen ministeriön alainen, jonka toimialaan vakuutustoiminta kuuluu (*asianomainen ministeriö*).

1 §

Vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien valvontaa ja tarkastusta varten on Vakuutusvalvontavirasto. *Virasto on valvonta- ja tarkastustoimessaan itsenäinen. Virasto toimii sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.*

Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteena on vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien vaka toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan.

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

-
- 7) eläketurvakeskusta;
 8) *työeläkekassaa*;
 9) *esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassaa*;

14) potilasvakuutusyhdistystä;

2 §

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

-
- 7) *Eläketurvakeskusta*;
 (kumotaan)
 (kumotaan)

14) *Potilasvakuutuskeskusta*;

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

-
- 2) seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä;

3 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on:

-
- 2) seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä *sekä koota ja määräjain julkistaa vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tulok-*

4 §

Vakuutusvalvontavirastossa on johtokunta. Viraston päällikkönä on ylijohtaja. Johtokunnan tehtävistä ja Vakuutusvalvontaviraston organisaatiosta säädetään asetuksella.

Johtokunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä asianomainen ministeriö.

4 a §

Työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi Vakuutusvalvontavirastossa on neuvottelukunta, jonka tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään 12 muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varamiehet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Vähintään viiden jäsenen nimitys tapahtuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Yksi jäsenistä nimitetään työministeriön ja yksi kansaneläkelaitoksen ehdotuksesta. Neuvottelukuntaan kuuluu lisäksi Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

4 §

Vakuutusvalvontavirastossa on johtokunta. Johtokunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

(kumotaan)

4 a §

Johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontaviraston toimintaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) asettaa yleiset tavoitteet Vakuutusvalvontaviraston toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista;

2) ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontavirastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

3) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuustoitiminnan keskeisistä tapahtumista sekä Vakuutusvalvontavirastolle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta;

4) päättää Vakuutusvalvontaviraston talousarviosta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta;

5) nimittää ja irtisanoa Vakuutusvalvontaviraston johtajat; sekä

6) ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäviksi.

4 b §

Vakuutusvalvontaviraston päällikkönä on valtioneuvoston nimittämä ylijohtaja. Ylijohtaja johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että viraston tehtävät hoidetaan tehokkaasti, taloudellisesti ja tuloksellisesti.

Ylijohtajan kelpoisuusvaatimuksena on

ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys Vakuutusvalvontaviraston toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Johtajat avustavat ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastaavat johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuudesta.

Johtajalta vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viran tehtäväalaaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito.

4 c §

Työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi Vakuutusvalvontavirastossa on neuvottelukunta.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään 12 muuta jäsentä. Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määrää jäsenistä sosiaali- ja terveysministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää neuvottelukunnan jäsenet ja heille varajäsenet enintään kolmen vuoden määräajaksi kerrallaan. Vähintään viiden jäsenen nimitys tapahtuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ehdotuksesta. Yksi jäsenistä nimetään työministeriön ja yksi Kansaneläkelaitoksen ehdotuksesta. Neuvottelukuntaan kuuluu lisäksi Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja.

7 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

7 §

Tarkemmat säännökset johtokunnan, ylijohtajan, johtajien sekä työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävistä, viraston organisaatiosta, asioiden käsittelystä virastossa sekä johtokunnan palkkioista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**eläkesäätiölain 64 §:n 2 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

64 §

64 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden valvontatehtäviä siirretään eläketurvakeskuskelle.

(kumotaan 64 § 2 mom)

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**vakuutuskassalain 96 §:n 2 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

96 §

96 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä siirretään eläketurvakeskukselle.

(kumotaan 96 § 2 mom)

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .